

La quota d'agid social dal Grischun sa reducescha vinavant

■ (cp) Dapi l'onn 2008 sa reduce-scha la quota d'agid social en il chantun Grischun. L'onn 2010 han 1,1 pertschient da la populaziun dal Grischun retratg prestaziuns da l'agid social. Cun 2207 persunas èn quai bundant 160 persunas damain che l'onn 2009. Las vischnancas grondas dal chantun Grischun han anc adina ina quota d'agid social bler pli gronda che las vischnancas pitschnas. Pervia da la structura rurala dal chantun Grischun è sia quota d'agid social ina da las pli bassas da la Svizra. Cun 1,1 pertschient è la quota precis uschè gronda sco quella dals chantuns Uri ed Appenzell Dadens. Quotas d'agid social pli bassas han mo ils chantuns Sutsilvania e Sursilvania. En Svizra importa la quota d'agid social 3,0 pertschient.

Grondas differenzas tut tenor la vischnanca

En il chantun Grischun han vischnancas cun main che 5000 abitantas ed abitants ina quota d'agid social da sut 0,8 pertschient. Sche la sava da 5000 abitantas ed abitants vegn surpassada siglia la quota sin 1,6 pertschient e dapli. Las quotas d'agid social las pli grondas chattan ins surtut en las vischnancas grondas da Tavau, da Glion, dad Igis, da Domat e da Tusaun sco er en la citad da Cuira (cf. grafica 1). Pli gronda ch'èn la citad da Cuira è la quota mo a Tusaun. Cun quasi 3 pertschient importa ella bundant duas giadas dapli che la media chantunala.

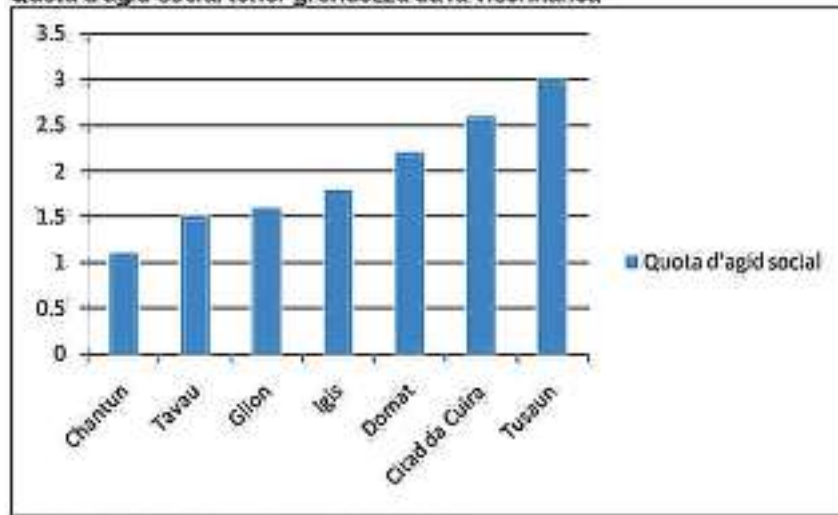
Il regress il pli grond tar uffants e tar giuvenils

Il regress da la quota d'agid social tar ils giuvenils sut 17 onns che po vegnir observà dapi l'onn 2008 ha cuntinuà er l'onn 2010. La classa da vegliadetgna la pli giuvna demussa cun passa 10 pertschient resp. cun 83 persunas il regress il pli grond. La quota d'agid social en quest connex è sa reducida da 2 ad 1,8 pertschient. Malgrà quai è la quota da las persunas sut 17 onns restada la quota la pli gronda da tut las classas da vegliadetgna (cf. grafica 2). La quota d'agid social da las persunas sur 80 onns è creschida levamain l'onn 2010. Las persunas pensiunadas han anc adina la quota la pli bassa da tut las gruppas da vegliadetgna.

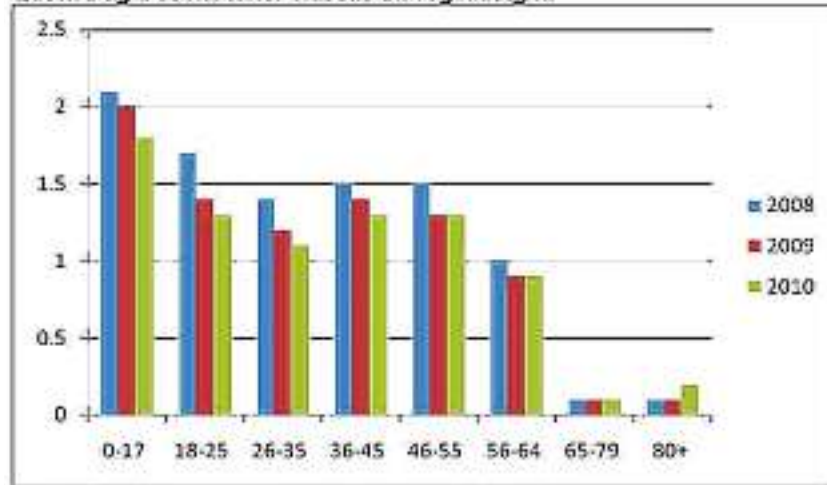
Damain persunas estras en l'agid social

Dapi l'onn 2009 è il dumber da las persunas cun in passaport ester sa reduci fermamain en l'agid social. Il regress da bundant 800 a circa 700 persunas correspunda ad in minus d'exactamain 13 pertschient. En cas da persunas cun in passaport svizzer è il regress da la quota d'agid social cun 3,4 pertschient bler pli modest.

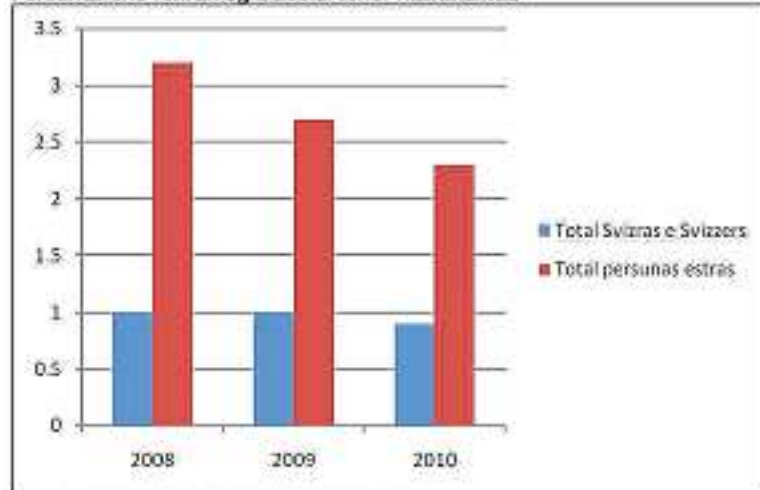
Grafica G.1. Quota d'agid social tenor grondezza da la vischnanca

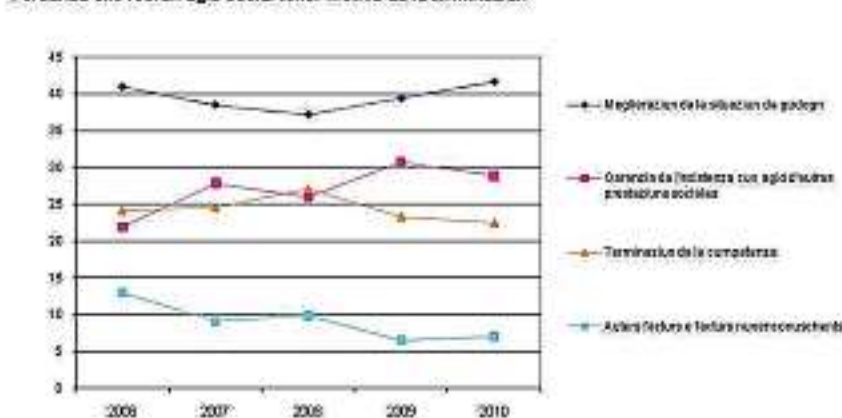
Grafica G.2. Quota d'agid social tenor classas da vegliadetgna

Grafica G.3. Persunas che retiran agid social tenor nazionalitad

Grafica G.4. Persunas che retiran agid social tenor motivi da la terminaziun

Malgrà quai resta la quota da las persunas cun in passaport ester duas giadas uschè gronda sco quella da las Svizras e dals Svizzers (cf. grafica 3).

Furmaziun preserva da la dependenza da l'agid social

Tgi che ha ina buna furmaziun ha in ristg pli pitschen da daventar dependent da l'agid social ch'ina persuna senza furmaziun. La cumparegliaziun cun la structura da la populaziun tenor furmaziun dal chantun Grischun (dumbraziun dal pievel da l'onn 2000) mussa che persunas che n'han nagina furmaziun professiunala èn bler pli savens dependentas da l'agid social che las autras gruppas. Da l'autra vart retiran persunas che vegnan attribuidas a las duas categorias «furmaziun professiunala/scola da maturitad» ed «universitad/scolaziun professiunala superiura» da rar agid social.

Meglierar la situaziun da gudogn

L'onn 2010 ha puidi vegnir constatà in augment da persunas ch'èn sortidas da l'agid social perquai ch'ellas han puidi realisar entradas da gudogn pli grondas (cf. grafica 4). Questa tendenza è sa mussada gia l'onn 2008. Da l'autra vart è sa reduci il dumber da persunas che n'èn betg pli stadas dependentas da l'agid social perquai che lur existenza è vegnida segirada d'autras prestaziuns da l'assicuranza sociala. Da l'onn 2008 fin l'onn 2009 èn las sortidas creschidas per quasi 5 puncts procentuals en questa categoria. L'entir svilup mussa che l'integrasiun en la vita professiunala da persunas che retiran agid social ha puidi vegnir meglierada cuntinuadamain ils ultims dus onns.

La statistica svizra d'agid social

Dapi l'onn 2001 vegnan las datas dal chantun Grischun registradas en il rom da la statistica svizra d'agid social che vegn realisada da l'Uffizi federal da statistica (UST). Fin l'onn 2008 sa basava questa statistica sin emprovas da controlla fatgas en circa 90 vischnancas. Las datas da questas emprovas da controlla èn alura vegnidadas calculadas per tut il Grischun. Dapi l'onn 2009 vegnan registrads tut ils cas d'agid social en il chantun Grischun.

L'indicatur il pli impurtant da la statistica d'agid social è la quota d'agid social. El è l'indicatur per il ristg da daventar dependent da prestaziuns da l'agid social. La quota d'agid social è definida sco part da las persunas, ch'èn sustegnidas da l'agid social, envers la populaziun residenta permanenta tenor il stadi annual da la populaziun (Espop, datas definitivas da l'onn precedent).